

MICHELIN

Włochy

ERGO
HESTIA®

*Zielony
Przewodnik*

Partner wydawniczy Bezdroża

Tytuł oryginału

La Guida Verde – Italia

Tłumaczenie

Magdalena Kubas

Aktualizacja

Barbara Balmas

Redaktor prowadzący

Agnieszka Krawczyk

Redakcja

Ewa Rupniewska-Balmas

Redakcja techniczna map

Alain Baldet, Michèle Cana, Patrycja Mikulska

Projekt graficzny

Christelle Le Déan

Skład

Sabina Suchy

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

<http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bewlo3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III

ISBN 978-83-246-4197-0

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2012

Informacja dla Czytelników

Autorzy i wydawca przewodnika dołożyli wszelkich starań, by jego treść była jak najbardziej zgodna z rzeczywistością. Nie mogą jednak przyjąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek skutki wynikłe z wykorzystania zawartych w nim informacji. Dane praktyczne (formalności administracyjne, ceny, adresy, numery telefonów, adresy stron internetowych itp.) należy traktować jako orientacyjne, ponieważ mogą one ulegać zmianom.

Będziemy wdzięczni naszym Czytelnikom za informacje dotyczące błędów i nieaktualnych informacji. Wszelkie uwagi są dla nas cenne, gdyż dzięki nim możemy poprawić kolejne wydania.

Jak korzystać z przewodnika

Zielony Przewodnik składa się z trzech części

- ▶ **Organizacja podróży:** informacje praktyczne ułatwiające przygotowanie wyjazdu i pobyt na miejscu
- ▶ **O kraju:** informacje wzbogacające podróż
- ▶ **Odkrywanie** celu podróży; podział na **16 regionów** (zob. spis na s. 1)

W każdym rozdziale znajdą Państwo „ **Informacje praktyczne**”:

- noclegi według cen
- bary i restauracje
- propozycje spędzania czasu w ciągu dnia i wieczorem
- wykaz najważniejszych wydarzeń w roku

Na końcu przewodnika znajduje się

- ▶ **spis** opisywanych miejsc i poruszanych tematów
- ▶ **spis** map i planów występujących w przewodniku
- ▶ **legenda**

Spis treści

1/ ORGANIZACJA PODRÓŻY

TRANSPORT

Samochód i autobus.....	10
Pociąg.....	10
Samolot.....	10
Podróż na wyspy.....	10

KIEDY I DOKĄD POJECHAĆ?

Szlaki tematyczne.....	11
Wybór drogi i miejsc.....	12
Kiedy jechać.....	12

PRZED WYJAZDEM

Gdzie szukać informacji?.....	13
Formalności.....	13
Udogodnienia dla niepełnosprawnych.....	14
Budżet.....	14
Gdzie się zatrzymać?.....	15
Gdzie zjeść?.....	16

INFORMACJE A-Z

Apteki.....	17
Dla dzieci.....	17
Nagłe wypadki.....	17
Poczta.....	17
Przepisy celne.....	17
Sport i rekreacja.....	17
Święta i uroczystości.....	18
Święta narodowe.....	20
Telekomunikacja.....	20
Ubezpieczenie.....	21
Ważne numery telefoniczne.....	21
Zniżki.....	21
Zwiedzanie.....	21

2/ O KRAJU

WSPÓŁCZESNE WŁOCHY

Kraj słodkiego życia.....	24
Kuchnia.....	24

HISTORIA

Od powstania Rzymu po czasy dzisiejsze.....	26
--	----

SZTUKA I KULTURA

Starożytność.....	32
Od Bizancjum po nasze czasy.....	36
Literatura.....	42
Muzyka.....	45
Kino.....	47

3/ ODKRYWANIE WŁOCH

1 VALLE D'AOSTA – PIEMONTE

Valle d'Aosta.....	54
Cuneo.....	59
Langhe i Monferrato.....	62
Saluzzo.....	68
Turyn.....	71

2 LIGURIA

Genoa.....	90
Wybrzeże Liguryjskie.....	102

3 LOMBARDIA

Bergamo.....	114
Brescia.....	118
Cremona.....	121
Jeziora.....	123
Mantua.....	133
Mediolan.....	137
Pawia.....	155

4 WENECJA EUGANEJSKA – FRIULI-WENECJA JULIJSKA

Belluno.....	160
Riviera del Brenta.....	161
Laguna Wenecka.....	163
Padwa.....	165
Treviso.....	172
Wenecja.....	175
Werona.....	188
Vicenza.....	193
Triest.....	197
Udine.....	200

5 TRYDENT – GÓRNA ADYGA/ SÜDTIROL (TYROL POŁUDNIOWY)

Bolzano.....	204
Dolomity.....	206
Merano.....	214
Trydent.....	217

6 EMILIA-ROMANIA

Bolonia.....	224
Delta Padu.....	230
Faenza.....	231
Ferrara.....	233
Modena.....	237
Parma.....	240
Piacenza.....	244
Rawenna.....	246
Rimini.....	250
Republika San Marino.....	252

7 TOSKANIA

Arezzo.....	256
Cortona.....	259
Wyspa Elba.....	261
Fiesole.....	263
Florencja.....	265
Lukka.....	280
Massa Marittima.....	284
Montecatini Terme.....	285
Montepulciano.....	286
Pienza.....	288
Pistoia.....	289
Piza.....	291
Prato.....	295
San Gimignano.....	296
Sansepolcro.....	298
Siena.....	299
Volterra.....	305

8 UMBRIA

Asyż.....	310
Gubbio.....	315
Orvieto.....	317
Perugia.....	321
Spoletto.....	325
Todi.....	328

9 MARCHE

Ankona.....	332
Ascoli Piceno.....	334
Urbino.....	336

10 ABRUZZA – MOLISE

Abruzja.....	342
Molise.....	348

11 LACJUM

Anagni.....	352
Gaeta.....	354
Rzym.....	359

Tarquinia.....	376
Viterbo.....	378

12 KAMPANIA

Wybrzeże Amalfitańskie.....	384
Wyspa Capri.....	389
Pałac królewski w Caserta.....	392
Herkulanum.....	394
Wyspa Ischia.....	396
Neapol.....	400
Zatoka Neapolitańska.....	413
Paestum i Cilento.....	420
Pompeje.....	424

13 BASILICATA – KALABRIA

Matera.....	432
Kalabria.....	434

14 APULIA

W „obcasie włoskiego buta.....	440
Bari.....	443
Półwysep Gargano.....	445
Lecce.....	448
Tarent.....	451
Wyspy Tremiti.....	452
Rejon Trulli.....	453

15 SARDYNIA

Alghero.....	458
Barumini.....	459
Cagliari.....	460
Szmaragdowe Wybrzeże.....	462

16 SYCYLIA

Agrigento.....	468
Wyspy Egadzkie.....	470
Wyspy Eolskie.....	472
Erice.....	476
Katania.....	477
Palermo.....	481
Wyspa Pantelleria.....	490
Ragusa.....	492
Syrakuzy.....	494
Taormina.....	497
Trapani.....	500
Willa w Casale.....	503

Indeks.....	504
Mapy i plany.....	510
Legenda.....	511

VALLE D'AOSTA

INFORMACJE PRAKTYCZNE S. 57

POŁOŻENIE

Valle d'Aosta leży w centralnej części doliny rzeki Dora Baltea, między malowniczymi mniejszymi dolinami (Valtournenche, Val di Gressoney, Val d'Ayas, Val Grisenche). Region rozciąga się w sercu Alp Zachodnich. To tutaj znajdują się największe masywy alpejskie: Mont Blanc, Bianco, Cervino, Monte Rosa, Grand Combin, Dent d'Hérens, Gran Paradiso i Grande Sassière.

ZOBACZ KONIECZNIE

Aosta, zabytki rzymskie, przeprawa przez Mont Blanc wyciągiem z Courmayeur, Park Narodowy Gran Paradiso.

ORGANIZACJA CZASU

Co najmniej 3 dni.

DLA DZIECI

Park Narodowy Gran Paradiso.

ZOBACZ RÓWNIEŻ

Zob. *TURYŃ*.

Najwyższe góry Europy, liczne zamki, doliny górskie z domami krytymi kamieniem lauzes i kamiennymi balkonami, wycieczki, drogi prowadzące do stóp lodowców – to tylko niektóre punkty oferty turystycznej obszaru Valle d'Aosta, posiadającego specjalny status regionu autonomicznego, w którym przetrwał dialekt franko-prowansalski, a dokumenty publiczne są redagowane po włosku i francusku.

Informacje wstępne

Region Valle d'Aosta słynie z przepięknych **krajobrazów★★★** oraz jako raj dla miłośników nart (stacje narciarskie **Breuil-Cervinia★★★**, **Courmayeur★★★**, **La Thuile★★**, **Gressoney-la-Trinité★**, **Champoluc★**). Trasy narciarskie są położone we wspaniałych miejscach, biegają przez lasy i w pobliżu lodowców, z których najpiękniejszy jest lodowiec Monte Rosa. Natomiast miłośnicy biegów narciarskich mają do dyspozycji tereny parku Gran Paradiso (**Cogne★★**).

Spacer

★★ PARK NARODOWY GRAN PARADISO

L'Ente Parco Nazionale Gran Paradiso organizes wycieczki z przewodnikami. Informacje w siedzibie zarządu parku - ☎ 011 8606 233 - www.pnpgp.it.

? *Od strony Valle d'Aosta: Rhêmes-Notre Dame (Chanavey) - ☎ 0165 936193; Valsavaranche – Degioz - ☎ 0165 905500; Giardino Botanico Alpino Paradisia, Valnontey (Valle di Cogne) - ☎ 0165 74147 (wstęp płatny).*

? *Od strony Piemontu: Noasca (Valle Orco) – Via Umberto I 1 - ☎ 0124 901070 (zawsze otwarte).*

Courmayeur u stóp masywu Mont Blanc
F. Malerba/MICHELIN

★ AOSTA

Aosta do dziś zachowała układ rzymskiego *castrum* oraz niektóre zabytki z tej samej epoki. W średniowieczu było to aktywne centrum życia religijnego, w którym urodził się m.in. św. Anzelm, arcybiskup Canterbury (zm. 1109).

★ Zabytki rzymskie

Znajdują się w centrum miasta. Najciekawsze spośród nich to: **Porta Pretoria**, majestatyczny **łuk Augusta (Arco di Augusto)**★ – obydwa pochodzące z I w. p.n.e., **teatr rzymski** oraz ruiny amfiteatru w parku archeologicznym (🕒 *otwarte od 9.00 do zachodu słońca*). Mury rzymskie, pochodzące z czasów Oktawiana Augusta, powstały na planie prostokąta i posiadają liczne wieże.

★ Klasztor Sant'Orso

🕒 *Otwarte VII–VIII 9.00–20.00, X–VI 9.00–19.00, IX – pytać można na miejscu lub telefonicznie - wstęp wolny - freski w kolegiacie, należy zwrócić się do stróża (przy kościele S. Lorenzo) - ☎ 0165 236627 - www.regione.vda.it.*

W przyklasztornym kościele można obejrzeć wspaniałe drewniane **stalle** z XV w., na których wyrzeźbiono postacie świętych i zwierząt. Przy pochodzącej z XI w. **krypcie** znajduje się przejście do romańskiego **wirydarza**★ z **kapitelami**★ przedstawiającymi historie biblijne i świeckie. Wart uwagi jest tu również budynek renesansowy z pięknymi **oknami**★.

Katedra

🕒 *Zwiedzanie muzeum: należy się zwrócić do stróża - ☎ 0165 40413, 0165 40251 - 🎫 3 EUR - www.regione.vda.it.*

Katedra wznosi się na miejscu dawnego **forum rzymskiego**, którego zarys można rozpoznać po nielicznych już szczegółach. Powstała w XII w., była wiele razy przebudowywana (stąd jej neoklasycystyczna fasada). W prezbiterium mieszczą się interesujące mozaiki podłogowe z XII w., stalle z XV w., grób Tomasza II Sabaudzkiego z XIV w., a w zakrystii – **skarbiec**. Godzien zwiedzenia jest także wirydarz pochodzący z XV w.

Trasy zwiedzania

Z COURMAYEUR DO PONT-SAINT-MARTIN

📍 140 km – 1 dzień plus czas na ewentualne spacery.

★★★ Courmayeur

Wysokość 1224 m n.p.m. Słynna stacja narciarska oraz doskonale miejsce na bazę spacerową. Z La Palud warto się przeprawić wyciągiem przez **masyw Mont Blanc**. Samochodem można zwiedzić Val Veny, Val Ferret, Testa d'Arp oraz wybrać się do Piccolo San Bernardo, jednej z najważniejszych przełęczy alpejskich, znanej już w starożytności.

W **Pré-St-Didier**, 5 km na południe od Courmayeur, znajduje się odrestaurowane niedawno źródło termalne używane przez Rzymian. Przy zjeździe Saint-Pierre (zostawiamy po prawej drogę do Val di Cogne) docieramy do **zamku Sarre** (Castello di Sarre), letniej rezydencji książąt sabaudzkich, a następnie do XIV-wiecznej **fortecy d'Aymavilles** z masywnymi wieżami narożnymi, zwieńczonymi blankami.

VALLE D'AOSTA

★ Zamek Fénis (Castello di Fénis)

🕒 Otwarte III–VII i IX 9.00–18.30, VII i VIII 9.00–19.30; pozostałe miesiące 10.00–12.00 i 13.30–16.30, nd. i święta 10.00–12.00 i 13.30–17.00 - 🚫 zamkn.: wt.; kasa jest zamykana 30 min wcześniej - 💰 5 EUR - ☎ 0165 764263 - www.regione.vda.it. Ta wspaniała forteca powstała w XIII w. jako siedziba rodziny Challant, stając się wzorem dla kolejnych budowli w dolinie Aosty. Szczyci się pięknym dziedzińcem wewnętrznym z freskami oraz meblami typowymi dla regionu Aosty.

*** Breuil-Cervinia

Wysokość 2006 m n.p.m. 📄 www.cervinia.it. Wspaniale położona, z widokiem na górę **Cervino** (Matterhorn) nowoczesna stacja narciarska. Można stąd dojechać wyciągiem do **Plateau Rosa** (narciarstwo letnie na lodowcu, VI–IX), do **Cresta del Furggen** (3491 m n.p.m.).

★ Zamek w Issogne (Castello d'Issogne)

🕒 Otwarte VII i VIII 9.00–19.30; III–VI i IX 9.00–18.30, przez resztę roku 10.00–12.00 i 13.30–16.30, nd. i święta 10.00–12.00 i 13.30–

17.30; kasa jest zamykana 30 min wcześniej - 💰 5 EUR - ☎ 0165 236627 i 0125 929373 - www.regione.vda.it. Powstał pod koniec XV w. według projektu Giorgia di Challanta. Posiada dziedziniec z żelazną fontanną, loggię z arkadami, zdobioną scenami rustykalnymi (freski z XV w.), oraz wspaniałe umeblowanie.

★ Forteca w Bard

Została rozebrana przez Napoleona w 1800 r. i przebudowana w XIX w. Dziś króluje nad doliną rzeki Dora Baltea.

VALLE D'AOSTA – INFORMACJE PRAKTYCZNE

PRZYDATNE ADRESY

Informacja turystyczna: Ufficio regionale del turismo – Piazza Chanoux 2 – 11100 Aosta - ☎ 0165 236627 - www.regione.vda.it/turismo.

NOCLEGI

CENY NISKIE

Agriturismo L'Arc en Ciel – Vert, Sarre, 7 km na zachód od Aosty - ☎/faks: 0165 257843 -

www.agriturismelarcenciel.it - 5 pokoi. Gospodarstwo agroturystyczne z widokiem na Aostę i dolinę. Restauracja oferuje dania regionalne.

Agriturismo La Vrille – Hameau du Grandzon 1– Verrayes, 15 km na północny zachód od Saint Vincent - ☎ 0166 543018 - www.lavrille-agritourisme.com. Charakterystyczny dom z kamienia i drewna, w którym mieści się gospodarstwo agroturystyczne (pokój ze śniadaniem).

Albergo La Barme – Valnontey 8, 4 km na południowy wschód od Cogne - ☎ 0165 749177, faks 0165 749213 - www.hotellabarme.com - zamkn.: X–XI - ♿ 15 pokoi. Mały hotel w kamiennym domu z XVIII w. w sercu parku Gran Paradiso – idealna baza do spacerów i biegów narciarskich; restauracja.

A l'Hostellerie du Paradis – Eau Rousse - 3 km na południe od Valsavarenche - ☎ 0165 905972, faks 0165 905971 - www.hostellerieduparadis.it - 30 pokoi. Skupisko domów w sercu parku Gran Paradiso, oferujących przyjemne pokoje (niektóre z kominkiem), salę bilardową, pokój do czytania i serwujących kuchnię tradycyjną.

Hotel Dei Camosci – La Sax – Courmayeur - ☎ 0165 842338, faks 0165 842124 - www.courmayeur-hotel-camosci.it - zamkn.: V–15 VI, X–XI - 23 pokoje. Budowla z drewna i kamienia, z widokiem na masyw Mont Blanc. Gwarantuje przyjemne saloniki do spotkań towarzyskich oraz tradycyjną kuchnię regionalną.

Hotel Roma – Via Torino 7– Aosta - ☎ 0165 41000, faks 0165 32404 - zamkn.: 10–31 X - 38 pokoi. Położony w centrum, oferuje komfortowe pokoje.

Le Vieux Rascard – Rue des Guides 35 – Champoluc - ☎/faks 0125 308746 - www.levieuxrascard.com - zamkn.: po Wielkanocy–15 VI, X–6 XII - 6 pokoi. W zabytkowej chacie Val d'Ayas urządzono hotel ze wspaniałym widokiem na Monte Rosa.

CENY ŚREDNIE

Hotel Jumeaux – Piazza Jumeaux 1 – Breuil-Cervinia - ☎ 0166 949044, faks 0166 94 98 86 - [\[jumeaux.com\]\(http://jumeaux.com\) - zamkn.: VI–X - 30 pokoi. To typowy dom górski z początku XX w., ze wspaniałym widokiem na górę Cervinio.](http://www.hotel-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Hotel Mignon – Via Carrel 50– Breuil-Cervinia - ☎ 0166 949344, faks 0166 949687 - www.mignoncervinia.com - zamkn.: V–VI, i 11 IX–X - 20 pokoi. Położony w centrum i nie- daleko wyciągów; posiada restaurację oferującą smaczne dania.

Hotel Beau Séjour – Av. Dent du Géant 18 – Pré Saint Didier, 5 km na południe od Courmayeur - ☎ 0165 87801, faks 0165 87 7733 - www.hotelbeausejour.it - 32 pokoje. Wspaniały ogród i widok na góry, serwujący kuchnię regionalną. Położony w pobliżu term Pré Saint Didier i wyciągów Courmayeur.

WYŻYWIENIE

CENY NISKIE

Baita Ermitage – Courmayeur – Ermitage - ☎ 0165 844351 - zamkn.: VI i XI. Gwarantuje wspaniały widok na Mont Blanc, „stoliki” – również na łące, oraz kuchnię regionalną (smaczna polenta).

Bistrot de l'Abbé – Via Abbé Gorret 1 – Breuil-Cervinia - ☎ 0166 949060. Winiarnia z przekąskami (sery i szynki) oraz makaronami.

Le Moulin – Plan de la Glaie 1 – Valtournenche, 9 km na południe od Breuil-Cervinia - ☎ 0166 92370. Winiarnia z daniami regionalnymi.

Les Pertzes – Via Grappein 93 – Cogne - ☎ 0165 749227 - zamkn.: XI i IV–V. Serwuje najlepszą kuchnię lokalną, wina, sery, wędliny oraz ciepłe dania.

CENY ŚREDNIE

Albergo-ristorante Cime Bianche – La Vieille 44– Breuil-Cervinia - ☎ 0166 949046, faks 0166 948061 - www.hotelcimebianche.com - zamkn.: V–VI i 15 IX–15 X - 23 pokoje. Położony w pobliżu tras narciarskich hotel z restauracją (głównie obiady), zapewnia widok na Cervino i Grandes Muraille.

Bar a Fromage – Rue Grand Paradis 21 – Cogne - ☎ 0165 749696 - zamkn.:

16 IX–XI. Serwuje sery i inne specjały regionalne. Sklepik przy barze.

Hostellerie de la Pomme

Couronnée – Resselin 3 – Gressan, 3 km na południowy zachód od Aosty – ☎ 0165 251010 – zamkn.: wt., śr. w południe – konieczna rezerwacja. Niewielki dom wiejski.

CHWILA PRZERWY

Caffè della Posta – Via Roma 51 – 11013

Courmayeur – ☎ 0165 842272. To klimatyczne miejsce o wystroju z kamienia istnieje od 1911 r. Łasuchów z pewnością zadowoli filiżanka gorącej czekolady podawana przy kominku.

ZAKUPY

Warto zwrócić uwagę na regionalne wyroby z drewna – przed-

mioty użytkowe, meble, rzeźby, zabawki (przede wszystkim stylizowane krowy i osiołki).

La Bottega degli Antichi Sapori

– Via Porta Praetoria 63 – Aosta – ☎ 0165 239666. Sery, szynki, wina... to tylko niektóre ze specjałów regionalnych, jakie można tu nabyć wraz z zestawami gotowych sosów.

WYDARZENIA

Jarmark Sant'Orso – 30 i 31 stycznia w Aście; prezentacja wyrobów z drewna, pokazy folklorystyczne, degustacje; www.fieradisantorso.it.

Foire d'Été – Letni jarmark Sant'Orso; 14 sierpnia w Aście.

Wystawa rękodzielnictwa regionalnego – W pierwszym tygodniu sierpnia w Aście.

PIEMONTE Cuneo

55 000 mieszkańców

INFORMACJE PRAKTYCZNE S. 61

POŁOŻENIE

Centrum miasta to Piazza Galimberti i centralnie położona Via Roma.

ZOBACZ KONIECZNIE

W Cuneo warto spróbować miejscowych smakołyków, zwiedzić miasteczko Mondovì z barokowymi freskami (kościół della Missione) oraz sanktuarium Vicoforte.

ORGANIZACJA CZASU

2 dni: 1 dzień na zwiedzenie miasta i 1 dzień na okoliczne doliny.

DLA DZIECI

Małowidła ścienne w Vernante poświęcone Pinokiovi.

ZOBACZ RÓWNIEŻ

Zob. LANGHE I MONFERRATO, SALUZZO.

Cuneo to jedno z miast Piemontu, położone między rzekami Gesso i Stura di Demonte. Od 1862 r. mieściła się tu polska szkoła wojskowa, której wychowankowie wzięli udział w powstaniu styczniowym. To miasto o rolniczym charakterze nigdy nie było centrum kulturalnym. W przeszłości stanowiło kość niezgody między Francją a Włochami, natomiast dzisiaj jest jedną ze stolic turystyki enogastronomicznej, a miejscowa kuchnia zadowoli nawet najbardziej wybredne gusta.

Spacer

Centrum

Z obszernego **Piazza Galiberti**★, poświęconego bohaterowi podziemia miejskiego (muzeum pod nr. 6), wchodzimy w starożytną **Via Roma**, wzdłuż której wznoszą się główne zabytki miejskie. Po lewej stronie stoi **katedra** (XVII–XIX w.) z malowidłem Andrei Pozza w absydzie. Po prawej wchodzimy w przepiękną **Via Mondovì** z charakterystyczną **Contrada Mondovì**★.

Wracamy na **Via Roma**, przy której wznoszą się pałac i wieża komunalna oraz naprzeciw – XVII-wieczne **Municipio** (ratusz). Niedaleko, po prawej, stoi bogato zdobiony XVIII-wieczny **kościół S. Ambrogio**.

Za budynkiem ratusza zachował się XVII-wieczny **kościół jezuitów S. Maria** z malowidłami Andrei Pozza i Lanfranca, przy **Via S. Maria** gotycki **kościół S. Francesco** – najważniejszy i najstarszy budynek w mieście, stanowiący jeden z nielicznych przykładów architektury średniowiecznej (dzisiaj muzeum), a w pobliżu XVIII-wieczny **kościół S. Croce** z wklęsłą fasadą, skrywający w swych murach cenne dzieła sztuki.

Okolice

Okoliczne doliny

W pobliżu miasta leżą doliny stanowiące cel wycieczek, turnusów termalnych czy narciarskich. Na północ od miasta położona jest **Val Grana**, w której produkuje się ser **Castelmagno**; można tu podziwiać wspaniały przedalpejski krajobraz. **Valle della Stura di Demonte** oddziela Alpi Cozie od Alpi Marittime i dzięki przełęczy **Colle della Maddalena** (1996 m n.p.m.) łączy Włochy z Francją. **Valle del Gesso** z pięknymi jeziorami alpejskimi stanowi część **Parku Narodowego Alp Nadmorskich**★. Nad doliną, w której niegdyś polowali królowie, wznosi się szczyt **Argentera** (3297 m n.p.m.). **Valle Vermentina** biegnie aż do **Limone Piemonte****, ważnej stacji narciarskiej Alp Nadmorskich (Alpi Marittime) i do **Colle di Tenda** (1908 m n.p.m.), wzdłuż dawnego szlaku solnego.

Zalesiona **Valle del Pesio** prowadzi do kompleksu **Certosa di Pesio**★ z XII w., przebudowanego w XVII–XVIII w.

★ Mondovì

📍 26 km na wschód drogi SS564 - ⓘ **Corso Statuto 16/D, Breo** - www.comune.mondovi.cn.it. Miasteczko składa się z dwóch części: dolnej – **Breo**, spokojnego przedmieścia z dominującą bryłą **kościół S. S. Pietro e Paolo** z XV–XVII w., oraz górnej – **Piazza**, położonej na wys. 550 m n.p.m., stanowiącej nieudane połączenie architektury średniowiecza i dojrzałego baroku.

Starożytna **Via Vico** prowadzi do serca uroczego **Piazza Maggiore**★ z zabytkowym **Palazzo di Città**, XIII-wiecznym pałacem **Bressanich** i **kościółem della Missione**

PINOKIO W ALPACH

👤 W Vernante (7 km na północ od Limone Piemonte drogą SS20) ponad 80 malowideł ściennych opowiada historię słynnego pajacyka.

(XVII–XVIII w.) z iluzjonistycznymi barokowymi **freskami**★★ autorstwa Andrei Pozza. Po drugiej stronie placu stoi XVIII-wieczna **katedra** o wspaniałej fasadzie i zachwycającym wnętrzu. **Vescovado** to siedziba uniwersytetu (1560–1719), wyróżniająca się bogatymi dekoracjami. Za katedrą rozciąga się ogród **Belvedere** z **widokiem**★ na miasto, Langhe i Alpy. Godna uwagi jest także wieża Bressano (Torre dei Bressano), cytadela (obecnie koszary) pochodząca z XVI w. i stojący po lewej stronie **kościół della Misericordia** z freskami.

Sanktuarium w Vicoforte

▶ 6 km na południowy wschód od Mondovì drogą SS28. Posiada charakterystyczną XVI-wieczną **eliptyczną kopułę**★, jedną z największych na świecie, oraz XVII-wieczne freski autorstwa Franceska Galloi. Mnisi w pobliskim klasztorze wynajmują pokoje.

★ **Grota Bossea** (Frabosa Soprana)

▶ 20 km na południe od Mondovì. Formacja krasowa z jeziorkami, wodospadami i skamienielinami - ☎ 0174 349240 - www.grottadibossea.com.

CUNEO – INFORMACJE PRAKTYCZNE

PRZYDATNE ADRESY

Informacja turystyczna:

I. A. T. Ufficio del turismo –

Via Roma 28 – 12100 Cuneo - ☎ 0171 693258.

ATL Azienda Turistica Locale del

Cuneese – Via Vittorio Amedeo II 8/A – 12100 Cuneo - ☎ 0171 690217-
www.cuneoholiday.com.

NOCLEGI

Zob. również: **LANGHE**

I MONFERRATO, SALUZZO.

Cuneo Hotel – Via Vitt. Amedeo II 2 – Cuneo - ☎ 0171 681960, faks 0171 697128 - 21 pokoi. Spokojny hotel w centrum miasta.

OKOLICE

Agriturismo La Bisalta – Locanda

del Re – Via Tetti Re 5 – Boves, 17 km na południowy wschód od Cuneo - ☎/faks 0171 388782 - 5 pokoi. Hotel mieści się w XVIII-wiecznym domu. Jest tu prowadzona hodowla ślimaków, których można spróbować

w pobliskiej restauracji **Locanda del Re** (rezerwacja). Tenis i minigolf.

Hotel Portici – Piazza Carlo Emanuele 47 – Vicoforte - ☎ 0174 563980, faks 0174 56 90 27 - www.hotelportici.com - 29 pokoi. Naprzeciw sanktuarium; eleganckie pokoje.

WYŻYWIENIE

Zob. również: **LANGHE**

I MONFERRATO, SALUZZO.

Osteria della Chiocciola – Via Fossano 1 – Cuneo - ☎ 0171 66277 - zamkn.: nd. Winiarnia z restauracją, tradycyjna kuchnia. Jesienią oferuje ślimaki.

CHWILA PRZERWY

Pasticceria Arione – Piazza Galimberti 14 - ☎ 0171 692539 - zamkn.: VII - www.arione-cuneo.com. Cukiernia, która w 1923 r. opatentowała ciasteczka z rumem. W 1954 r. Hemingway zatrzymał się w Cuneo specjalnie po to, by ich spróbować.

Włochy

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

W trzech częściach **Zielonego Przewodnika** znajdziecie niezbędne informacje, dzięki którym odkryjecie cel Waszej podróży:

- **Organizacja podróży** – informacje przydatne przed i w trakcie wyjazdu
- **O kraju** – wiadomości geograficzno-historyczne i kulturowe
- **Odkrywanie Włoch** – trasy zwiedzania i opisy interesujących miejsc

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych

zobacz koniecznie

warto odwiedzić

godne uwagi

Pełny zestaw dokładnych **map**:

- **Mapa ogólna kraju**
- **Plany miast i zabytków**
- **Mapy tematyczne i trasy wycieczek**

Wybrane **adresy na każdą kieszeń**

Hotele, pokoje gościnne, restauracje, bary i gospody

Propozycje **zwiedzania z rodziną**

Miejsca i atrakcje dla rodzin z dziećmi oznaczone symbolem

Nr katalogowy: **7691**

Księgarnia internetowa:

<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:

tel.: 0 801 339900

kom.: 0 601 339900

MICHELIN

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem

www.ViaMichelin.com

ISBN 978-83-246-4197-0

9 788324 641970 >

Cena 49,90 zł